

04.03.2024

Група №21

Урок №30

Тема уроку: Контрольне есе на одну з тем:

1. Дешева риба - погана юшка.
2. Краще жити мріями чи будувати плани й утілювати їх у життя?

Мета уроку:

Навчальна: узагальнення і систематизація набутих знань, умінь, навичок за темою програми, розвиток творчості та усвідомленої активності учнів, більш

глибоке розкриття вузлових питань теми; виявлення рівня усвідомленості та глибини знань, перевірка і оцінка умінь і навичок практичного їх застосування, отримання даних для атестації учнів; закріплення умінь, навичок написання творчої роботи виявлення рівня усвідомленості та глибини знань, перевірка і оцінка умінь і навичок практичного їх застосування, отримання даних для оцінювання учнів.

Розвиваюча: розвиток умінь аналізувати вивчений матеріал; розвиток пізнавальної активності та самостійності при написанні твору (есе); формування механізмів творчого мислення.

Виховна: формування стійких моральних якостей особистості; формування ініціативності.

Есе (фр. *essai* — спроба, начерк) – жанр художньо-публіцистичної, науково-популяризаторської творчості, характерний вільним, не обов'язково вичерпним, але виразно індивідуалізованим трактуванням теми.

Появу есе в європейських літературах пов'язують з ім'ям М. Монтеня, який у своїх «Дослідах» так визначив їхню специфічність: «Я вільно викладаю думку про всі предмети, навіть ті, що виходять за межі мого розуміння і кругозору.

Висловлюю її задля того, щоб дати поняття про мої переконання».

Визначальними рисами есе є:

+ незначний *обсяг*,

+конкретна *тема*,

+ дана в підкреслено вільному, суб'єктивному її тлумаченні, вільна *композиція*.

Як правило, есе виражає нове, суб'єктивне слово про щось.

Стиль есе:

відрізняється образністю, афористичністю, використанням нових поетичних образів, свідомою настановою на розмовну інтонацію й лексику.

Для есе характерне використання численних **засобів художньої виразності**: метафор, алегоричних образів, символів, порівнянь.

На першому плані есе - особа автора, його думки, відчуття, ставлення до світу. Це головна установка твору.

Специфіку жанру есе виражають наступні риси:

- Заголовок есе не знаходиться в прямій залежності від теми: окрім віддзеркалення змісту роботи, він може бути відправною крапкою в роздумах автора.
- Вільна композиція есе підлягає своїй внутрішній логіці, а основну думку есе слід шукати в різноманітті роздумів автора. Проблема розглядається з різних сторін.
- Якщо у творі на літературну тему переважає раціональне поєднання аналізу художнього твору з власними міркуваннями, то в есе яскраво виражена авторська позиція.
- Якщо в традиційному творі вітаються індивідуальні особливості стилю й мови автора твору, то в есе індивідуальний авторський стиль - вимога жанру.
- Завдання есе – зовсім не розповідь про життєву ситуацію, а інформування про спричинені нею ідеї, їхні пояснення, ненав'язливе намагання переконати в чомусь адресата мовлення.
- Це «вільне» письмо на запропоновану тему, у якому найбільше цінується самотійність, аргументованість, оригінальність вирішення

проблеми, дискусійність.

Зверніть увагу на особливості кожного елементу структури.

ТЕЗА. Чітко сформульована. Містить речення, яке виражає Вашу думку. Теза відповідає аргументам, аргументи пояснюються прикладами, висновок відповідає тезі.

На ЗНО за структуру твору можна отримати максимум 10 балів (теза – 2 бали, перший аргумент + другий аргумент – 2 бали, приклад із літератури – 2 бали, приклад із власного життя (можна придумати) – 2 бали, висновок – 2 бали). Ще 2 бали – за поділ на абзаци, логічний розвиток думки, використання спеціальних виразів для зв'язку думок. За структуру твору максимально може бути 12 балів. Ще 12 балів за ідеальну грамотність здобути важко. Але, якщо чітко й лаконічно викладати свої думки реально отримати від 8 до 12 балів.

Рекомендовані слова й вирази

ТЕЗА. На мою думку, ... Я вважаю, ... Мені здається, що ...

АРГУМЕНТИ. Аргументом на підтвердження моєї думки може бути те, що ... Щоб підтвердити свою думку, скажу таке: Моє переконання ґрунтується на тому, що, по-перше, ... , по-друге.....

ПРИКЛАДИ Перший: На згадку приходять герої ... Українська література дає багато прикладів. Один із них – ... У зв'язку з порушеною проблемою згадується фільм ... Другий: Хочу навести приклад із власного життя ...

Хоча мій власний життєвий досвід ще порівняно малий, можу сказати, що ... Згадаймо постать видатного історичного діяча ...

ВИСНОВОК Підсумовуючи зазначене, можу стверджувати ... Отже, дійшов висновку, що ... На завершення свого роздуму підсумую, ... Таким чином, можна зробити висновок, що ...

Для зв'язку думок у творі використовуйте вирази: По-перше, по-друге, ...

Хочу зазначити, що ... Як вже стверджувалося, ... Як можна було переконатися, ... Важливо серйозно віднестися до запропонованих

конструкцій. Завчіть рекомендовані вирази. Використовуйте їх у написанні творів-роздумів протягом навчального року.

Пам'ятайте, якщо, наприклад, у ВИСНОВКУ вжити вираз «Я думаю», можна втратити 1 бал, оскільки цей вираз доцільно використовувати у ТЕЗІ.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту
tanita.yar2018@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.